
STRATEGIA ROZWOJU OŚRODKA SUBREGIONALNEGO EŁK DO ROKU 2025

SPRAWOZDANIE ZA 2017 R.

Urząd Miasta Elku
Biuro Związku ZIT MOF Elk

CZERWIEC 2018

Strategia Rozwoju Ośrodka Subregionalnego Ełk do roku 2025

Sprawozdanie za 2017 r.

Wstęp

Zgodnie z zapisami rozdziału 11. Monitoring i aktualizacja, monitoringiem objęte są postępy w realizacji *Strategii Rozwoju Ośrodka Subregionalnego Ełk do roku 2025*. W dokumencie zostały określone wskaźniki dla celu głównego i celów strategicznych. Monitoring prowadzony jest przez Biuro Związku ZIT MOF Ełk przy współpracy z Urzędem Miasta Ełku i Urzędem Gminy Ełk. Biuro Związku ZIT raz do roku w terminie do 30 czerwca będzie przygotowywało sprawozdanie z realizacji Strategii i przedstawiało do zatwierdzenia Komitetowi Sterującemu. Sprawozdanie zostanie również podane do publicznej wiadomości.

Strategia została pierwotnie uchwalona w połowie 2015 r. Jednakże Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaproponował dokonanie w dokumencie kilku zmian, które zostały zaakceptowane i wprowadzone przez Związek ZIT MOF Ełk. Zaktualizowana Strategia została pozytywnie zaopiniowana przez Zarząd Województwa i przyjęta przez rady gmin MOF Ełk w styczniu 2016 r. We wrześniu 2016 r. dokonano niewielkich zmian związanych z uchwaleniem „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”. Również w 2016 r. rozpoczęto wdrażanie instrumentu ZIT bis. W związku z tym należy uznać rok 2016 za pierwszy rok realizacji Strategii, a dane z monitoringu za 2015 r. traktować jako informacje wyjściowe/bazowe, do których porównywane będą wskaźniki w kolejnych latach.

W ubiegłym roku trwały prace nad kolejną aktualizacją strategii, tym razem związaną z rozszerzeniem typów projektów możliwych do realizacji w ramach działań ZIT bis Ełk z zakresu włączenia społecznego. Zmiana strategii została przyjęta przez Komitet Sterujący Związku ZIT MOF, pozytywnie zaopiniowana przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a następnie przyjęta przez rady gmin.

Wskaźniki celu głównego

WZROST ZNACZENIA EŁKU I JEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO JAKO OŚRODKA SUBREGIONALNEGO

WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności (podmioty gospodarcze, BDL GUS)	84	84	83
Dochody gmin z podatku od działalności gospodarczej na 1 mieszkańca (zł, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	19,60	17,95	19,75
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (% , BDL GUS)	9,87	8,85	7,35
Saldo migracji na 1000 osób (osoby, BDL GUS)	3,42	5,39	5,78
Udział całorocznych miejsc noclegowych w ogólnej liczbie miejsc noclegowych w województwie warmińsko-mazurskim (% , BDL GUS)	1,16%	1,81%	1,07%
Liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię (osoby, BDL GUS)	1 435	1 392	1 378
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców (mieszkania, BDL GUS)	5,10	6,80	6,34
Średnia liczba uczestników imprez organizowanych w instytucjach kultury (osoby, BDL GUS)	487	272	226
Udział dróg gminnych o twardej nawierzchni w łącznej długości dróg gminnych (km, samorządy MOF Ełk)	23,94%	24,04%	24,43%
Średnia zdawalność egzaminów maturalnych (szkoły ponadgimnazjalne zawodowe i licea ogólnokształcące) - %, BDL GUS.	„nowa formuła” – 87,1% „stara formuła” – 60,0%	82,7%	77,5%

Liczba ludności MOF Ełk na koniec 2017 r. wynosiła 73 018 osób i wzrosła przez rok o 620 osób (wzrost w obu gminach). Na wzrost liczby ludności wpływ miało przede wszystkim dodatnie saldo migracji (w obu gminach). Może to świadczyć o utrzymującej się atrakcyjności MOF Ełk jako miejsca zamieszkania.

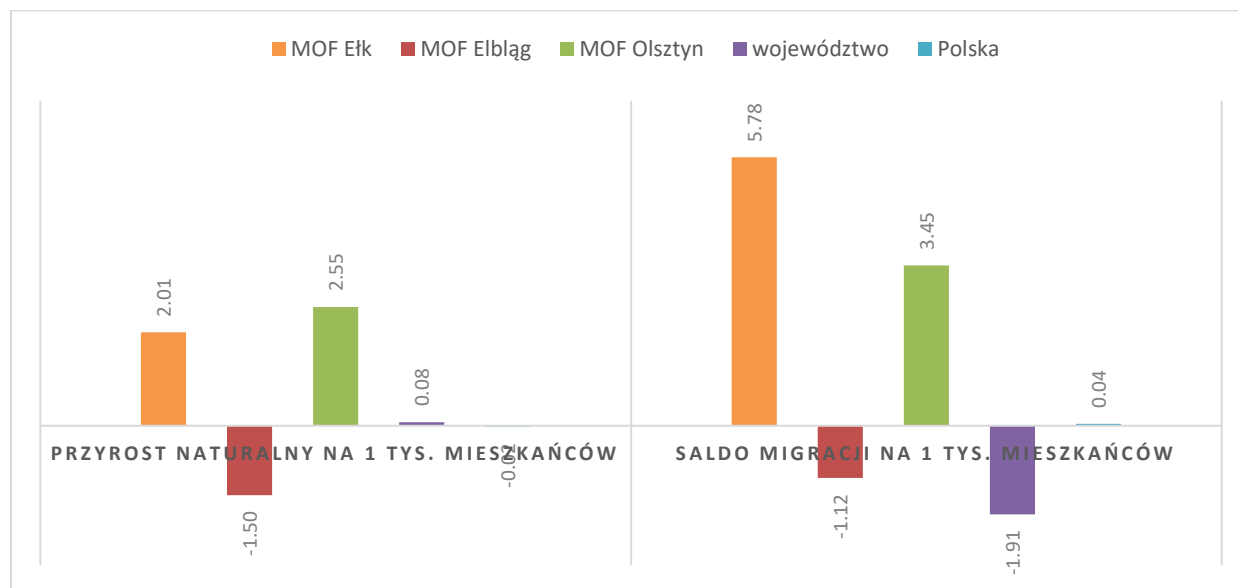
W porównaniu z 2016 r. zwiększyła się liczba urodzeń, co miało przełożenie na większy niż ostatnio przyrost naturalny.

Tabela 1 Podstawowe dane demograficzne za 2017 r. (źródło: GUS).

	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
MOF Ełk	73 018	796	649	147	422
Miasto Ełk	61 523	668	526	142	298
Gmina Ełk	11 495	128	123	5	124

Pod względem danych demograficznych (przyrost naturalny, migracje), MOF Ełk wypada korzystnie na tle średniej krajowej, województwa i pozostałych obszarów funkcjonalnych na Warmii i Mazurach. Obszar funkcjonalny Ełku ma najlepszy wskaźnik dot. salda migracji.

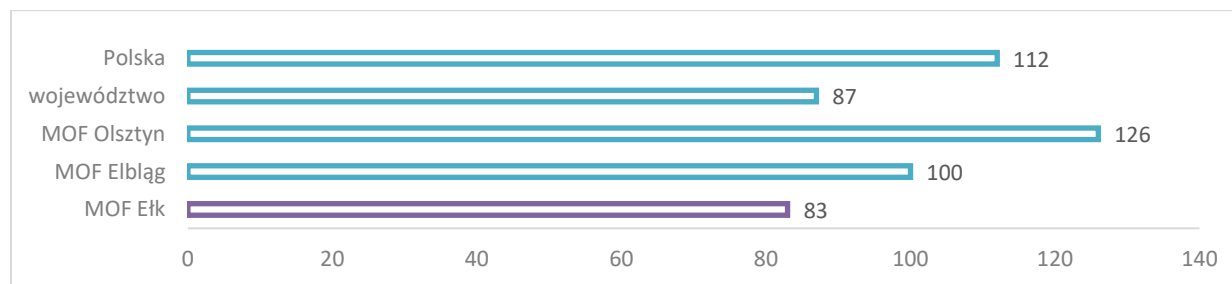
Wykres 1 Wskaźniki demograficzne za 2017 r. w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców (źródło: GUS).

W 2017 r. w MOF Ełk działało **6 215 podmiotów gospodarczych** (5 300 w Mieście Ełk i 915 w Gminie Ełk), co stanowiło 135 podmiotów więcej niż w 2016 r. (wzrost w obu gminach). Najwięcej firm zajmuje się handlem (20,24%), budownictwem (14,16%, w szczególności robotami budowlanymi specjalistycznymi), opieką zdrowotną i pomocą społeczną (7,80%), obsługą rynku nieruchomości (7,84%) oraz działalnością naukową, profesjonalną i techniczną (7,61%). Około 72% podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W stosunku do 2016 r. nastąpił wzrost liczby takich podmiotów o 82.

W przeliczeniu na 1 tys. ludności w MOF Ełk funkcjonują 83 podmioty gospodarcze. Jest to wartość w okolicach średniej wojewódzkiej, jednak pozostałe obszary funkcjonalne cechują się znacznie lepszym wynikiem w tym zakresie.

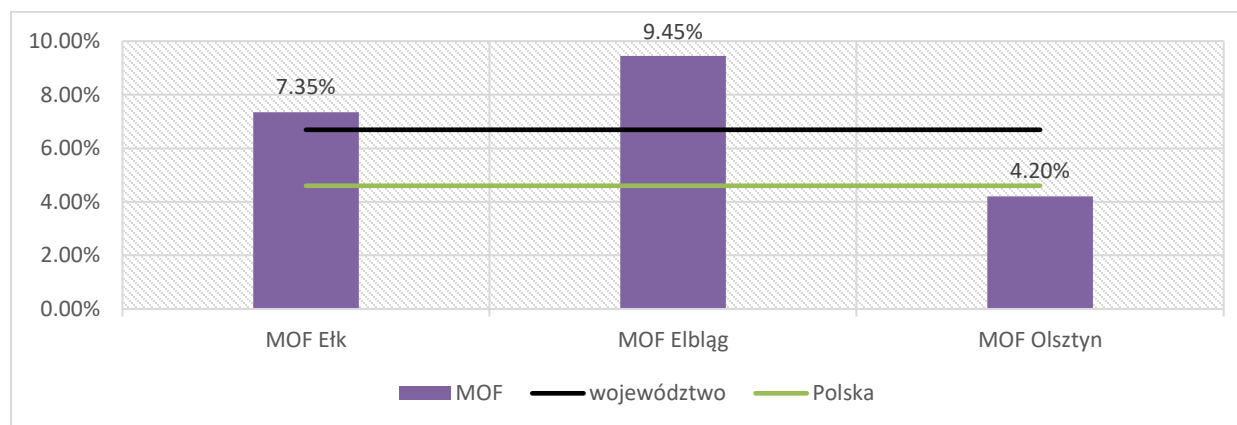
Wykres 2 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w 2017 r. na 1 tys. ludności (źródło: GUS).

Na koniec 2017 r. w MOF Elk było **3 381 bezrobotnych** – w Elku 2 500 osób, w Gminie Elk 881 osób. Liczba osób bez pracy zmalała rok do roku o 702 osoby. To kolejny rok wyraźnej poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Największą grupę osób pozostających bez pracy stanowią długotrwale bezrobotni. Jest to ponad połowa ogólnej liczby bezrobotnych (54%). Prawie co piąty bezrobotny miał prawo do zasiłku.

Systematycznie następuje zmniejszanie odsetka osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wskaźnik ten spadł do nieco ponad 7 procent, lecz i tak jest większy od średniej wojewódzkiej. Pomiędzy poszczególnymi gminami MOF Elk występują znaczne różnice w tym zakresie – w Elku osoby bez pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym stanowią 6,49%, natomiast w Gminie Elk jest to wartość dwucyfrowa i wynosi 11,76% (najwyższa wartość spośród wszystkich gmin wchodzących w skład MOF-ów na Warmii i Mazurach). Zdecydowanymi liderami są Olsztyn oraz gmina Stawiguda, gdzie wskaźnik ten nie osiąga 4 procent.

Wykres 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2017 r. (źródło: GUS).

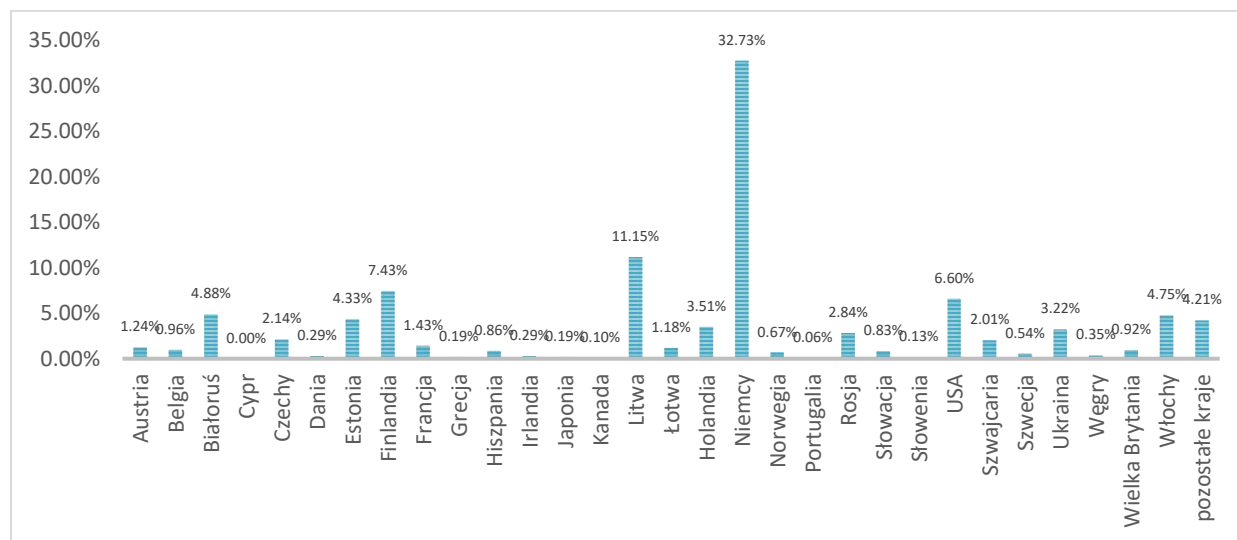

W MOF Elk jest 12 **obiektów noclegowych**, w tym 9 całorocznych. Dysponują one 908 miejscami (wzrost o 228), co stanowi 2,23% wszystkich miejsc noclegowych na Warmii i Mazurach i 83,46% w powiecie elckim. Ze względu na wprowadzone przez Główny Urząd Statystyczny ograniczenia dot. danych o wykorzystaniu turystycznych obiektów noclegowych nie można stwierdzić, ilu turystów odwiedziło w 2017 r. Miasto Elk i Gminę. W całym powiecie elckim w ubiegłym roku było 26 342 turystów (wzrost o 1,4 tys. osób). Stanowiło to 2,08% wszystkich turystów w województwie warmińsko-mazurskim.

GUS udostępnia jedynie pełne dane dot. turystów zagranicznych. Było ich w MOF Elk 3 138 (nieznacznie mniej niż w 2016 r.). Turyści zagraniczni skorzystali z 6 143 noclegów, czyli ok. 15,5 tys.

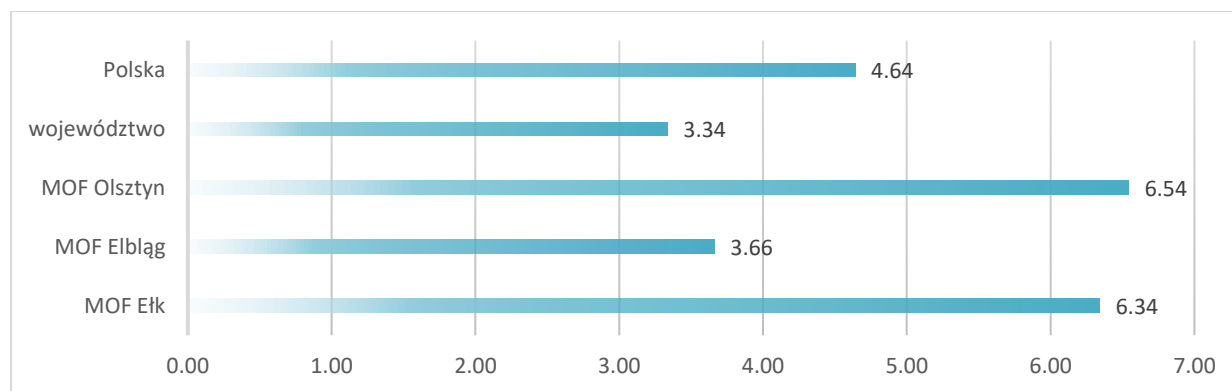
mniej niż w 2016 r. Wiąże się to ze zmniejszeniem ilości noclegów dla osób z Ukrainy w obiektach, które prowadzą ewidencję gości (z 16 507 do 271). Można powiedzieć, że sytuacja wróciła do normy sprzed 2016 r., kiedy to odnotowano nienaturalny wzrost liczby noclegów spowodowany przez pracowników z Ukrainy. W związku ze stacjonowaniem wojsk NATO w pobliżu Ełku, ważną grupę turystów zaczęli stanowić Amerykanie.

Wykres 4 Procentowy rozkład turystów zagranicznych w MOF Ełk w 2017 r. (źródło: GUS).

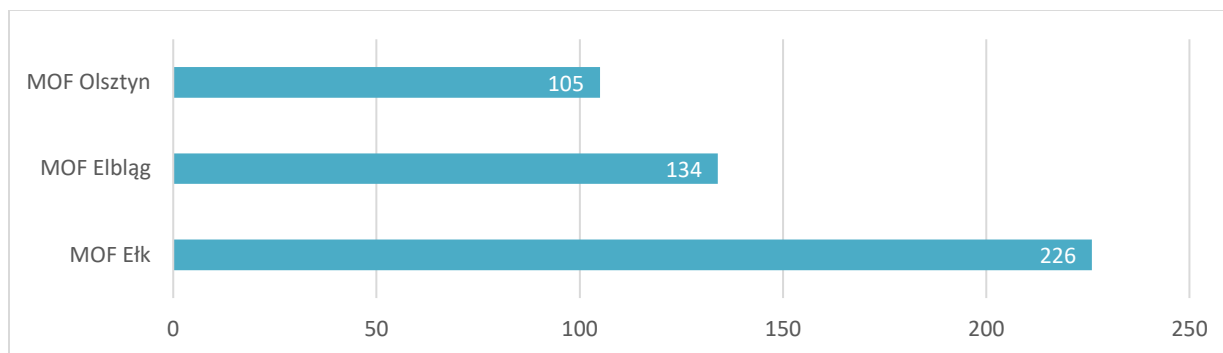
Ciągle dużą aktywność można było zaobserwować na rynku nieruchomości. W MOF Ełk oddano do użytkowania 463 nowe mieszkania. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców jest to rezultat zaraz po MOF Olsztyna, znacznie powyżej średniej dla Warmii i Mazur i kraju.

Wykres 5 Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r. na 1000 mieszkańców (źródło: GUS).

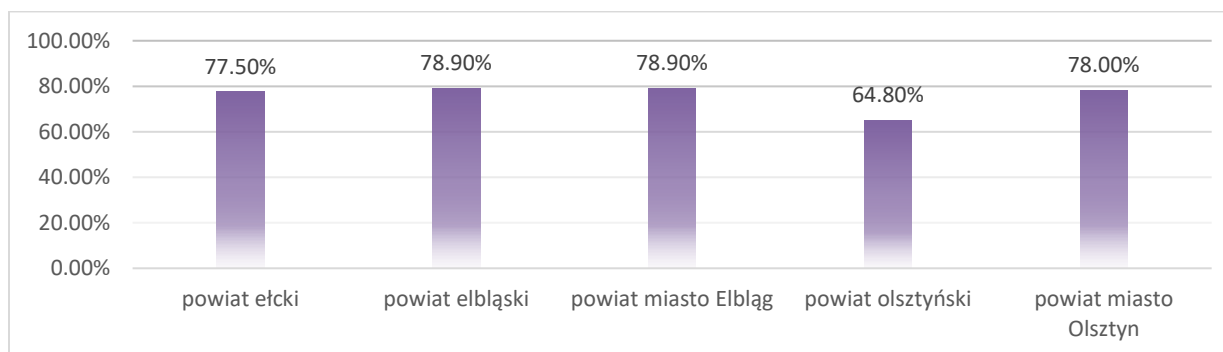
Pod względem średniej liczby osób biorących udział w imprezach organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice, obszar funkcjonalny Ełku wypada najkorzystniej na tle pozostałych MOF-ów. W Ełku i Gminie Ełk odbyło się łącznie 260 imprez, które przyciągnęły prawie 59 tys. osób.

Wykres 6 Średnia liczba uczestników imprez organizowanych w instytucjach kultury w 2017 r. (źródło: GUS).

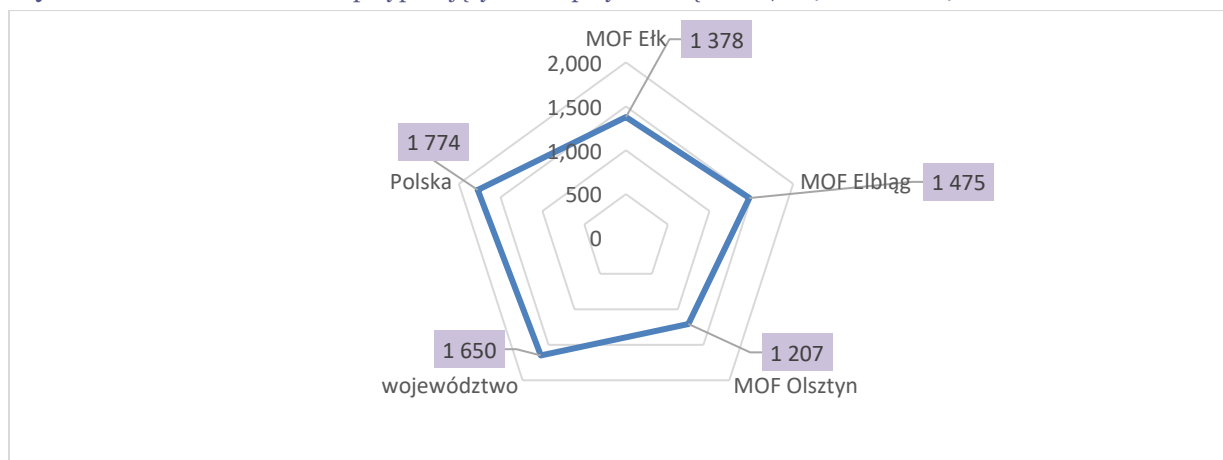
W ełckich szkołach średnich, o 5,2 punktu procentowego, obniżył się poziom zdawalności. W 2017 r. zdawalność matur w liceach wyniosła 88%, a w technikumach niecałe 60%.

Wykres 7 Zdawalność egzaminów maturalnych w 2017 r. (źródło: OKE w Łomży).

W odniesieniu do 2015 r. liczba przychodni w MOF Ełk zwiększyła się o 3 (do 53). Liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię corocznie maleje i na koniec 2017 r. wynosiła 1 378 osób. Jest to wartość znacznie lepsza niż średnia krajowa i wojewódzka.

Wykres 8 Liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w 2017 r. (źródło: GUS).

Cel strategiczny nr 1

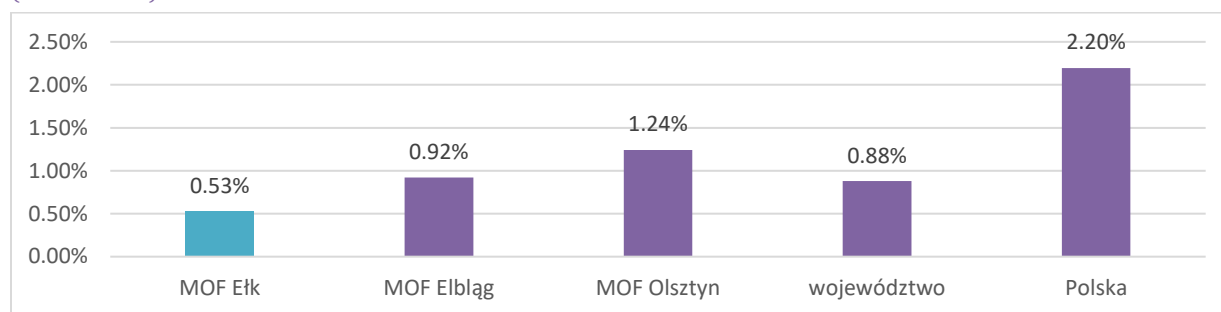
WZROST KONKURENCYJNOŚCI EŁKU I JEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Odsetek podmiotów gospodarczych w sekcjach innowacyjnych (C, E, H, J, K, M PKD 2007) – (%), BDL GUS)	27,02%	27,32%	27,64%
Odsetek spółek z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych – (%), BDL GUS)	0,55%	0,56%	0,53%
Liczba funkcjonujących klastrów (szt., SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	0	0	0
Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha, SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	44,8632 ha	39,5040 ha (19,3017 w PNT)	34,5040 ha (15,8667 w PNT)
Liczba zagranicznych działań promujących gospodarkę MOF Ełk (szt., SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	3	0	1
Liczba krajowych działań promujących gospodarkę MOF Ełk (szt., SSSE, Park Naukowo-Technologiczny, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk).	6	4	5

W MOF Ełk jest prawie 35 ha uzbrojonych **terenów inwestycyjnych** w zasobach Specjalnej Suwalskiej Strefy Ekonomicznej podstrefa Ełk (w tym ok. 16 ha w Parku Naukowo-Technologicznym w Ełku). Oznacza to, że w stosunku do 2016 r. do inwestorów trafiło 5 ha tego typu terenów. SSSE i Park Naukowo-Technologiczny w Ełku przeprowadziły łącznie 6 działań promujących gospodarkę MOF Ełk.

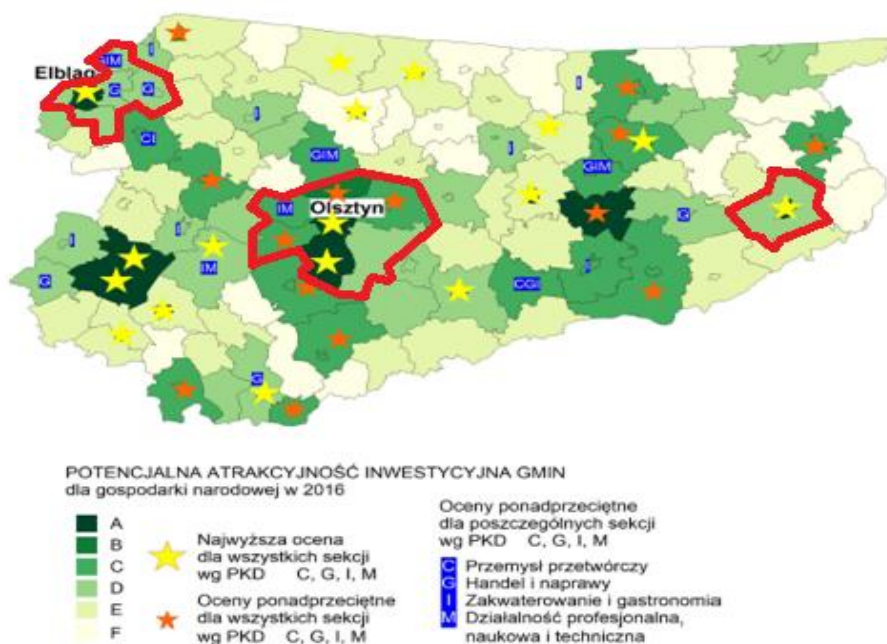
Spośród wszystkich podmiotów gospodarki narodowej w Ełku i Gminie Ełk działają **33 firmy z udziałem kapitału zagranicznego** (spadek o 1 firmę w stosunku do 2016 r.). Zdecydowanie więcej firm z kapitałem zagranicznym jest w pozostałych obszarach funkcjonalnych Warmii i Mazur (zarówno jeśli chodzi o wartości bezwzględne, jak i procentowy udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej). W MOF Elbląg jest czterokrotnie więcej takich podmiotów, a w MOF Olsztyn aż jedenastokrotnie.

Wykres 9 Odsetek spółek z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w 2017 r. (źródło: GUS).

Raport „Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017. Województwo warmińsko-mazurskie”, przygotowany przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie na zlecenie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, wskazuje na zdecydowanie największą **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną**¹ MOF Olsztyn (rysunek nr 2). Ełk zajął 8 miejsce wśród gmin miejskich (poprawa o jedną lokatę) i ogólnie uzyskał najwyższą klasę A² potencjalnej atrakcyjności dla inwestorów i najwyższe oceny dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki wg PKD (C, G, I, M). Z kolei Gminie Ełk przyznano ogólną ocenę D (poprawa wobec 2016 r.).

Rysunek 1 Zróźnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. warmińsko-mazurskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji (źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017, Szkoła Główna handlowa na zlecenie Polskiej Agencji Inwestycji i Inwestycji Zagranicznych).

¹ Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze. Gwiazdą pomarańczową oznacza, że powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych). Gwiazda złota jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danej jednostce.

² Oceny w skali od A do F, gdzie A oznacza najwyższą ocenę, a F najniższą.

Tabela 2 Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin miejskich województwa warmińsko-mazurskiego dla gospodarki narodowej i wybranych sekcji w 2017 r. (źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017, Szkoła Główna Handlowa na zlecenie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu).

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Ostróda (m)	0,276	A	A	A	A	A
Kętrzyn (m)	0,271	A	A	A	A	A
Działdowo (m)	0,265	A	A	A	A	A
Olsztyn (m)	0,254	A	A	A	A	A
Mragowo (m)	0,251	A	A	A	A	A
Szczytno (m)	0,251	A	A	A	A	A
Ilawa (m)	0,250	A	A	A	A	A
Elk (m)	0,247	A	A	A	A	A
Bartoszyce (m)	0,246	A	A	A	A	A
Górowo Iławeckie (m)	0,245	A	A	A	A	A
Giżycko (m)	0,243	A	A	A	A	A
Elbląg (m)	0,233	A	A	A	A	A
Lidzbark Warmiński (m)	0,231	A	A	A	A	A
Nowe Miasto Lubawskie (m)	0,226	A	A	A	A	A
Lubawa (m)	0,223	A	A	A	A	A
Braniewo (m)	0,196	B	B	B	B	B

27,64% firm w MOF Elk działa w **sekcjach gospodarki uznawanych za innowacyjne** (MOF Elbląg – 29,05%, MOF Olsztyn – 31,75%). Obserwowany jest niewielki, choć stały wzrost tego wskaźnika. W porównaniu do kraju i województwa warmińsko-mazurskiego oraz miejskich obszarów funkcjonalnych Elbląga i Olsztyna, MOF Elk szczególnie korzystnie wypada w przypadku sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, natomiast niekorzystnie w sekcji „Działalność naukowa, profesjonalna i techniczna”. Biorąc pod uwagę 2016 r., w większości przypadków nastąpiło zwiększenie udziału firm w poszczególnych innowacyjnych sekcjach gospodarki w obszarze funkcjonalnym Elku. Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli nr 2.

W „**Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**” Elk został wskazany jako jedno ze 122 średnich miast, które wymagają szczególnego wsparcia. Resort rozwoju przygotowuje pakiet wielu różnorodnych narzędzi i instrumentów skierowanych do tego typu miasta, aby wspomóc ich rozwój. Jednym z nich mają być zmiany stymulujące lokalizację nowych inwestycji prywatnych. Planowane jest wprowadzenie preferencyjnych warunków pomocy publicznej dla inwestorów, którzy jako miejsce lokalizacji wybiorą miasto średnie.

Innym narzędziem jest **nowa polityka funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych**. Rada Ministrów przyjęła projekt nowych przepisów dotyczących Specjalnych Stref Ekonomicznych. Teraz zwolnienie podatkowe będzie się można dostać w każdym miejscu w Polsce. Strefy mają funkcjonować do 2026 r. Wzmocniona będzie rola spółek zarządzających w systemie obsługi inwestora. Spółki, które do tej pory zarządzały specjalnymi strefami ekonomicznymi, staną się głównym punktem kontaktu w regionie, jeśli chodzi o pomoc publiczną w obszarze zwolnień podatkowych i dotacji rządowej. Dzięki temu zwiększyć się ma konkurencyjność Polski w porównaniu z naszymi sąsiadami.

Tabela 3 Odsetek podmiotów gospodarczych w sekcjach innowacyjnych (źródło: GUS).

	Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe		Sekcja E Dostawa wody, go- sposodarowanie ście- kami i odpadami oraz działalność związana z rekul- tywacją		Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa		Sekcja J Informatyka i komunikacja		Sekcja K Działalność fi- nansowa i ubez- pieczeniowa		Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	
	wobec 2016 r.	2017 r.	wobec 2016 r.	2017 r.	wobec 2016 r.	2017 r.	wobec 2016 r.	2017 r.	wobec 2016 r.	2017 r.	wobec 2016 r.	2017 r.
Polska	-0,04 p.p.	8,86%	0,0 p.p.	0,34%	-0,01 p.p.	6,13%	+0,22 p.p.	3,58%	-0,8 p.p.	2,86%	+0,21 p.p.	10,16%
warmińsko- mazurskie	0,00 p.p.	8,21%	-0,02 p.p.	0,35%	+0,04 p.p.	5,79%	+0,10 p.p.	1,85%	-0,11 p.p.	2,70%	+0,9 p.p.	7,68%
MOF Elk	-0,02 p.p.	6,56%	+0,02 p.p.	0,40%	+0,26 p.p.	7,88%	+0,18 p.p.	2,06%	-0,05 p.p.	3,12%	-0,09 p.p.	7,61%
MOF Elbląg	+0,07 p.p.	9,70%	0,0 p.p.	0,21%	+0,19 p.p.	6,32%	+0,12 p.p.	1,77%	-0,21 p.p.	3,04%	+0,23 p.p.	8,01%
MOF Olsztyn	-0,07 p.p.	6,56%	+0,01 p.p.	0,32%	-0,01 p.p.	5,94%	+0,16 p.p.	3,05%	+0,16 p.p.	3,37%	+0,15 p.p.	12,50%

Cel strategiczny nr 2

POPRAWA STANU ŚRODOWISKA MOF ELK ORAZ WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I KULTUROWYCH DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Udział ludności podłączonej do kanalizacji (% , PWiK, Urząd Gminy Elk)	Miasto Elk – 99,8% Gmina Elk – 57%	Miasto Elk – 99,8% Gmina Elk – 57%	Miasto Elk – 99,8% Gmina Elk – 57%
Udział ludności podłączonej do sieci wodociągowej (% , PWiK, Urząd Gminy Elk)	Miasto Elk – 99,9% Gmina Elk – 96%	Miasto Elk – 99,9% Gmina Elk – 96%	Miasto Elk – 99,9% Gmina Elk – 96%
Średni poziom recyklingu (% , Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna”) ³	Miasto Elk – 26,4% Gmina Elk – 11,6%	Miasto Elk – 22,0% Gmina Elk – 22,4%	Miasto Elk – 34% Gmina Elk – 25,4%
Średnie jednostkowe roczne zużycie energii w grupie budynków użyteczności publicznej (kWh/m ² /rok, Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk)	Miasto Elk – 142 kWh/m ² /rok Gmina Elk – b.d.	Miasto Elk – 139 kWh/m ² /rok Gmina Elk – b.d.	Miasto Elk – 138 kWh/m ² /rok Gmina Elk – b.d.
Odsetek energooszczędnych punktów świetlnych w stosunku do wszystkich punktów świetlnych (% ,Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk)	3,34%	11,89%	16,49%
Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej (w danym roku, szt., PEC, Zakład Ciepłowniczy „ŚWIT” , PGNiG, Gmina Elk)	42	68 ⁴	95
Liczba instalacji umożliwiających wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk)	22	23	23

³ Średni poziom recyklingu wg danych Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”

⁴ Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo uwzględniła w swoich statystykach budynki oraz mieszkania w budynkach wielolokalowych.

WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba noclegów przypadających na 1 turystę zagranicznego (szt., BDL GUS)	3,36	6,45	1,96
Liczba całorocznych miejsc noclegowych (szt., BDL GUS)	466	744	436
Liczba uczestników imprez organizowanych przez domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice (osoby, BDL GUS)	96 490	39 169	58 876

Potrzeby mieszkańców MOF Elk dotyczące możliwości korzystania z **sieci wodociągowej** są niemal w pełni zapewnione. Do **sieci kanalizacyjnej** podłączeni są prawie wszyscy mieszkańcy Elku. Na obszarach wiejskich tylko nieco ponad połowa mieszkańców ma taką możliwość. Wynika to z rozproszonej lokalizacji budynków i warunków przyrodniczych, a tym samym technicznych i ekonomicznych problemów z budową kanalizacji i podłączeniem do sieci. W ostatnich latach wyraźnie dostrzegalny jest trend budowy indywidualnych oczyszczalni ścieków – w Gminie Elk w latach 2015-2016 powstało 259 takich oczyszczalni, a od 2008 r. prawie 800.

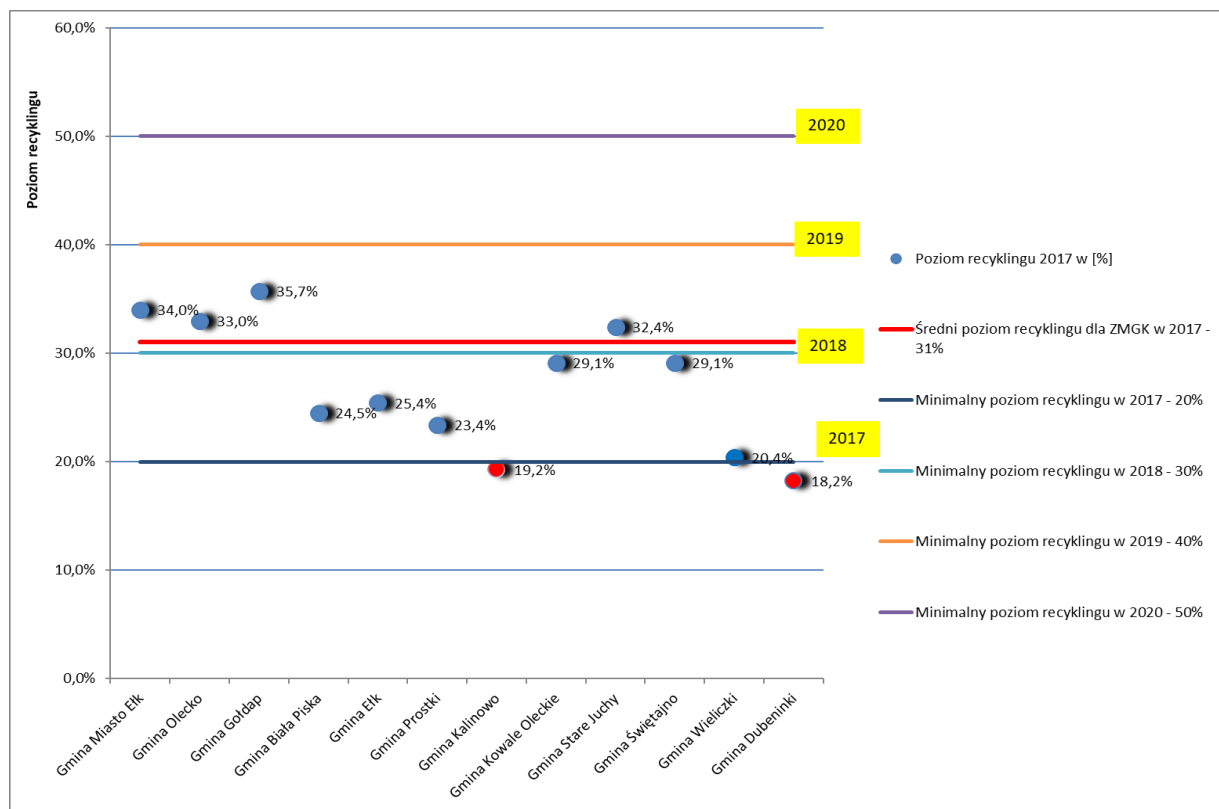
W ubiegłym roku zrealizowane były liczne inwestycje w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Elku realizuje projekt „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Elk II” (łączna wartość projektu – 33 mln zł, w tym 21 mln zł dofinansowania UE). Dotyczył on przebudowy podziemnej infrastruktury sanitarnej (21 km), przebudowy wodociągu (2,1 km), budowy zlewni ścieków przy ul. Garbarskiej oraz przebudowy technologii Oczyszczalni Ścieków w Nowej Wsi Elkiej. Prace potrwać do końca 2020 r.

Inwestycje w sieci wodociągowe i kanalizacyjne realizowała również Gmina Elk, przeznaczając na ten cel 8 mln zł. Największą inwestycją wodno-kanalizacyjną w gminie była budowa sieci na trasie Elk-Szeligi-Buczki. Wykonanych zostało 11 km wodociągów i prawie 13 km kanalizacji oraz 7 przepompowni ścieków. Prace były realizowane również w Mrozach Wielkich, Zdunkach czy też miejscowości Mącze.

Gospodarka odpadami w MOF Elk prowadzona jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. powołane przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Elku. System gospodarki odpadami obejmuje 12 gmin z powiatów elckiego, oleckiego, gołdapskiego oraz piskiego. Prowadzony jest w sposób nowoczesny i bezpieczny dla środowiska naturalnego. Z MOF Elk zebrano 24 tys. ton odpadów (o ok. tysiąc ton więcej niż w 2016 r.). Na 1 mieszkańca obszaru funkcjonalnego Elku przypada 301,5 kg odpadów rocznie.

W 2017 r. średni poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła dla całego Związku wyniósł 31,0%. Z frakcji materiałowej odzyskano niecałe 4 tys. ton surowców wtórnych. Każdorazowa sprzedaż surowców wtórnych realizowana jest w drodze oferty publicznej. Przychody uzyskane ze sprzedaży wysegregowanych surowców wtórnych to kwota 1,58 mln zł.

Wykres 10 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2017 r. w przypadku wyliczania poziomów przez każdą gminę oddzielnie (źródło: *Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie ZMGK za 2017 r.*).

W obszarze funkcjonalnym zamontowanych jest 5 141 **punktów świetlnych**, z czego 848 jest energooszczędnych. W ubiegłym roku nowe oświetlenie LED zostało zamontowane w Elku – łącznie 251 szt. na ulicach Suwalskiej, Kolonia, oraz Kolejowej. W 2018 r. energooszczędne oświetlenie planowane jest do zastosowania przy 19 miejskich inwestycjach, m.in. na nowej plaży miejskiej, Parku Kopernika, parkach na osiedlach Kajki, Grunwaldzkim i Bogdanowicza, ścieżkach rowerowych przy rzece Elk, podwórkach oraz na ulicach Sikorskiego (od ul. Wojska Polskiego do przejazdu kolejowego), Armii Krajowej, Przemysłowej, Suwalskiej (od mostu na rzece Elk do nr 84) i Bora Komorowskiego. Z kolei na terenie Gminy Elk wszystkie lampy rtęciowe i sodowe zostaną wymienione na LED-owe. Dodatkowo zamontowane zostaną nowe oprawy LED na istniejących słupach, dobudowane nowe wysięgniki na słupach, zmodernizowane szafy oświetleniowe oraz wdrożony system redukcji mocy, obniżający poziom poboru energii. Inwestycja będzie kosztowała 3,7 mln zł.

Średnie jednostkowe roczne **zużycie energii** w grupie miejskich budynków użyteczności publicznej wyniosło w 2017 r. 138 kWh/m². Plan niskoemisyjny dla Elku przewiduje spadek do poziomu 136 kWh/m² w 2020 r. Spadek zapotrzebowania na energię cieplną spowodowany jest podejmowaniem działań termomodernizacyjnych oraz coraz cieplejszymi zimami. Planowane przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji miejskich i wiejskich szkół i przedszkoli oraz budynku Urzędu Miasta Elku powinny przyczynić się do dalszego zmniejszania zapotrzebowania na energię, a tym samym czystsze powietrze w MOF Elku.

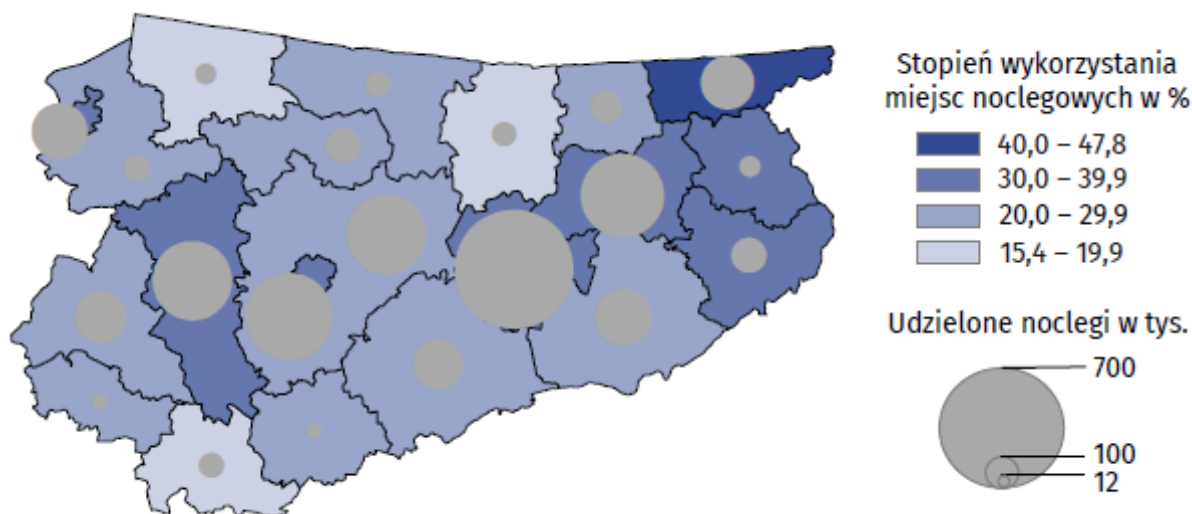
Do **sieci ciepłowniczej** w zeszłym roku podłączono 95 nowych odbiorców, z czego 68 budynków zostało przyłączonych do sieci gazowej. Planowane jest systematyczne podłączenie do sieci gazowej osiedli Zatorze, Grunwaldzkie, Pod Lasem, Wczasowe oraz obszaru strefy ekonomicznej. Ekologiczne paliwo ma być

alternatywą dla sieci ciepłowniczych PEC i Świt, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska miejskiego.

W Gminie Elk brak jest sieci c.o., a gospodarka ciepła oparta jest na kotłowniach lokalnych i indywidualnych źródłach ciepła opalanych paliwem stałym. W zakresie zaopatrzenia w ciepło brak jest ekonomicznych możliwości współpracy miasta Elk z gminą wiejską Elk. Warunki zabudowy gminy wiejskiej oraz istniejący system ciepłowniczy miasta Elk skłaniają do budowy lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła na terenach wiejskich⁵.

Na terenie Elku i Gminy Elk są **436 miejsc noclegowe całoroczne**. Rok wcześniej ich liczba była o 308 wyższa (spadek do poziomu zbliżonego do 2015 r.). Spadek nastąpił w obiektach krótkotrwałego zamieszkania. W związku z tym udział miejsc noclegowych całorocznych w MOF Elk w stosunku do całego województwa spadł z 3,06% do 1,89% (MOF Elbląg – 5,65%, MOF Olsztyn – 9,91%). Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie elckim (30,7%) jest na poziomie średniej wojewódzkiej i plasuje nasz powiat zaraz za najbardziej atrakcyjnymi turystycznie powiatami Warmii i Mazur.

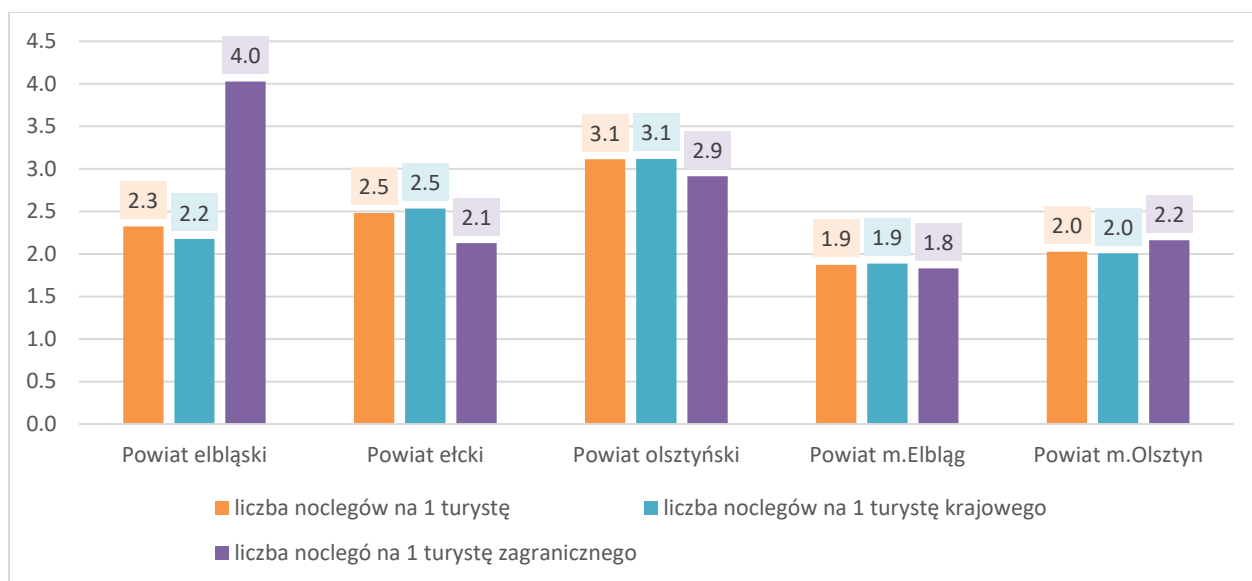
Rysunek 2 Udzielone noclegi i stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2017 r. wg powiatów (Źródło: *Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2017 r.*, GUS).

Pogorszenie stopnia wykorzystania miejsc noclegowych wynika ze zmniejszenia liczby udzielonych noclegów o prawie 19 tys. rok do roku. W ubiegłym roku w powiecie elckim udzielono łącznie 65 tys. noclegów dla ponad 26 tys. turystów, w tym ok. 3,5 tys. zagranicznych. Zmniejszenie liczby noclegów dotyczyło pracowników z zagranicy, którzy w 2016 r. korzystali z obiektów objętych statystyką GUS.

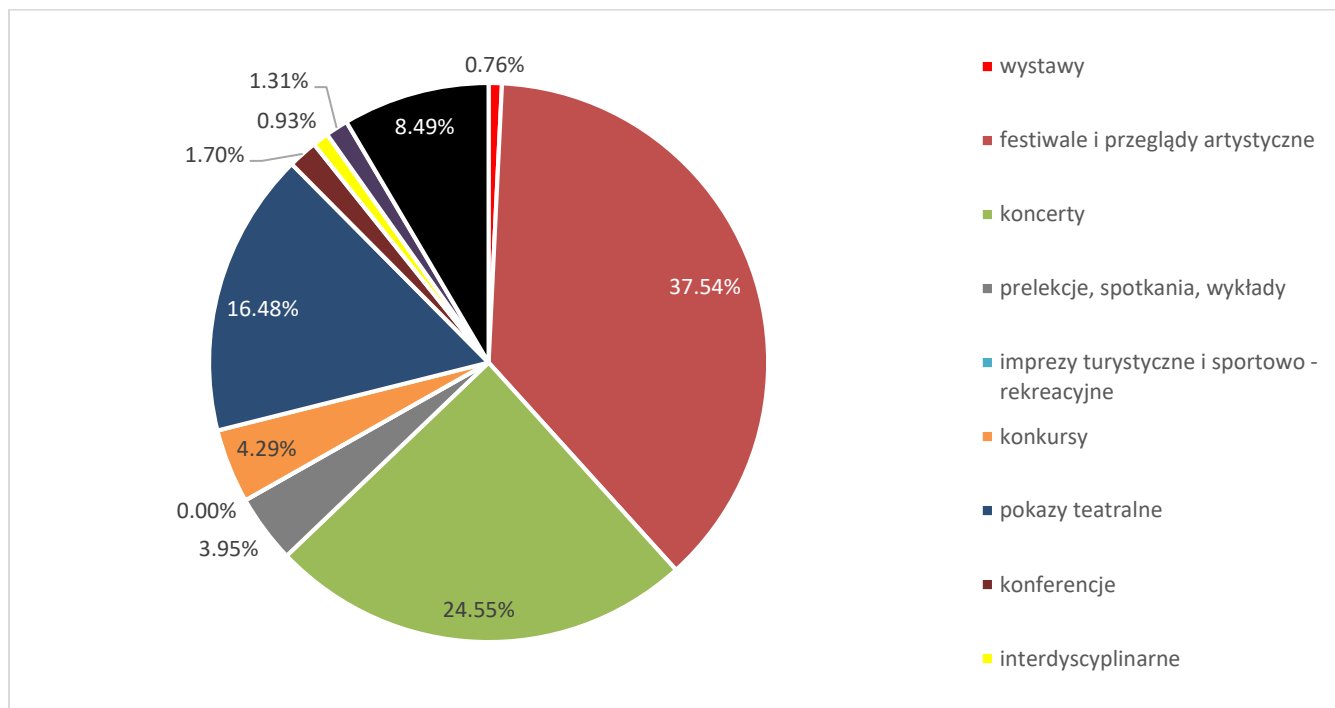
⁵ „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Miasta Elk w perspektywie czasowej 2016-2030”.

Wykres 11 Liczba noclegów przypadających na 1 turystę w 2017 r. (źródło: GUS).

Imprezy zorganizowane przez centra kultury z MOF Elk, w przeliczeniu na 1 wydarzenie, mają największą liczbę uczestników spośród pozostałych obszarów funkcjonalnych. Najwięcej osób przyciągają koncerty, festiwale i przeglądy artystyczne oraz pokazy teatralne.

Wykres 12 Uczestnicy wydarzeń organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice w MOF Elk w 2017 r. (źródło: GUS).

Cel strategiczny nr 3

POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ MOF EŁK

WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Długość zmodernizowanych w ciągu roku dróg (km, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	2,027 km	0,66 km	5,38 km
Długość wybudowanych w ciągu roku dróg (km, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	0,37 km	0,36 km	0,28 km
Długość ścieżek rowerowych (km, Urząd Miasta Ełku, Urząd Gminy Ełk)	13,51 km	14,10 Ełk	17,60 km
Liczba autobusów o napędzie ekologicznym (szt., MZK)	0	0	0
Liczba osób korzystających z transportu publicznego (osoby, MZK)	3 762 500	3 709 956	3 947 000
Liczba połączeń kolejowych Ełk-Szymany (szt., PKP).	2 w ciągu doby	2 w ciągu doby	2 w ciągu doby

W 2017 r. w MOF Ełk **zbudowano i wyremontowano prawie 6 km dróg**. W Ełku przeprowadzono dwie duże inwestycje drogowe (wraz z wykonaniem ścieżek rowerowych) w postaci przebudowy ulic Suwalskiej i Kolonia, o łącznej długości ok. 2,7 km (współfinansowane z UE w ramach ZIT bis Ełk). W Gminie Ełk zmodernizowano 1,8 km dróg m.in. w Siedliskach, Stradunach, Bajtkowie, Bartoszach, Bobrach, Chrzanowie, Chełchach. W przyszłym roku spodziewane jest utrzymanie wysokiego wskaźnika inwestycji drogowych. W obu gminach będą prowadzone liczne działania (w tym uwzględniające powstanie ścieżek rowerowych), związane m.in z projektami z zakresu modernizacji transportu publicznego, dofinansowanymi z instrumentu ZIT bis Ełk, o których mowa poniżej.

Liczba pasażerów **komunikacji miejskiej** wyniosła 3,94 mln osób, co stanowi wzrost o ponad 200 tys. osób rok do roku. W 2017 r. nie zakupiono żadnego autobusu o napędzie ekologicznym, tzn. o alternatywnych systemach napędowych lub spełniających emisję spalin EURO VI. W ubiegłym roku samorządy MOF Ełk pozyskały jednak dofinansowanie na realizację 3 projektów poprawiających jakość i funkcjonowanie komunikacji publicznej, w tym zakup 6 autobusów o napędzie hybrydowym. Dwa z tych projektów wykorzystują środki w ramach instrumentu ZIT bis Ełk RPO WiM 2014-2020.

Przebudowa linii komunikacji miejskiej nr 3 i 5 w celu poprawy transportu publicznego w mieście Elku – I etap

ZIT bis Elk

1. Budowa ul. Bora Komorowskiego na odcinku od ul. Piwnika Ponurego do skrzyżowania z ul. Kolonia (z wyłączeniem skrzyżowania) – m.in. budowa jezdni, ciągów pieszych, drogi dla rowerów, zatok postojowych dla samochodów osobowych, pętli autobusowej, oświetlenia drogowego oraz zagospodarowanie terenów zielonych.
2. Przebudowa istniejących przystanków komunikacji miejskiej linii nr 3 i 5 – m.in. wymiana na nowe 30 wiat przystankowych (14 wiat z kamerami monitoringu oraz przyciskiem bezpieczeństwa alarmowego SOS), budowa zatoki autobusowej, przebudowa chodnika z wydzieleniem ścieżki rowerowej na ul. Armii Krajowej, przebudowa pętli autobusowej przy ul. Suwalskiej.
3. Modernizacja oświetlenia ulic Sikorskiego, Armii Krajowej, Suwalskiej i Przemysłowej na oświetlenie typu LED.

Rozwój zrównoważonego transportu publicznego w Mieście Elk

1. Zakup 6 autobusów hybrydowych typu maxi napęd składający się z silnika spalinowego wysokoprężnego i silnika elektrycznego.
2. Wykonanie automatycznego systemu sygnalizacji wzbudzanej na następujących skrzyżowaniach:
 - ul. Wojska Polskiego z ulicą Parkową
 - ul. Wojska Polskiego z ulicą Nadjeziorną
 - ul. Wojska Polskiego z ulicą Kościuszki
3. Wykonanie systemu informacji i zarządzania ruchem wspierający uprzywilejowanie transportu zbiorowego w ruchu publicznym

Poprawa komunikacji zbiorowej na terenie Gminy Elk

ZIT bis Elk

Kompleksowy rozwój transportu publicznego na linii komunikacji miejskiej nr 3, 5, 8 w Gminie Elk:

- Przebudowa drogi gminnej Barany -Nowa Wieś Elcka wraz z budową chodnika w miejscowości Barany do granicy miasta Elk
- Przebudowa drogi gminnej w zakresie budowy chodnika i zatoki autobusowej w m. Barany
- Przebudowa dróg gminnych Elk - Szeliği Buczki (oświetlenie typu LED ciągu pieszo-jezdnego oraz parkingu)
- Przebudowa drogi gminnej nr 177035N w zakresie budowy zatoki autobusowej w miejscowości Lega
- Przebudowa nawierzchni pętli autobusowej w miejscowości Chełchy
- Przebudowa nawierzchni pętli autobusowej w miejscowości Sędki
- Wymiana wiat przystankowych na trasie linii komunikacyjnych nr 3, 5 i 8

W ramach projektu zostanie przebudowane 49,6 km linii komunikacji publicznej.

Budowę **Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach** zakończono pod koniec 2015 r. Z Elku do portu lotniczego można dotrzeć koleją, przez Pisz, lub korzystając z przesiadki w Olsztynie. Od 2018 r. na odcinku z Elku do Pisza funkcjonuje autobusowa komunikacja zastępcza, w związku z modernizacją linii kolejowej z Elku do Szczytna. Dzięki realizacji tej 112 kilometrowej inwestycji, pociągiem pasażerskim z Olsztyna do Elku będzie można dojechać w ciągu 2 godz. 11 minut, czyli o 1 godz. 22 min. szybciej niż obecnie. Dopuszczalna prędkość na tej linii zostanie podniesiona do 120 km na godz. dla pociągów pasażerskich i 80 km na godz. dla pociągów towarowych.

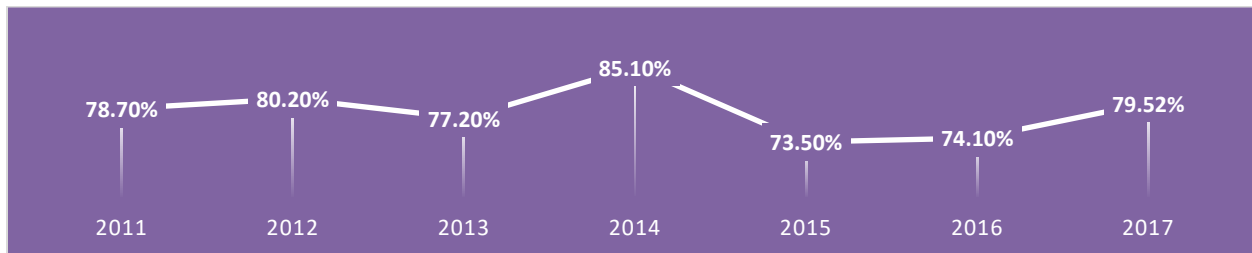
Cel strategiczny nr 4

PRZYWRÓCENIE FUNKCJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW MOF ELK POPRZEZ NADANIE IM NOWYCH FUNKCJI I ICH JAKOŚCIOWĄ ZMIANĘ

WSKAŹNIK	2015 R.	2016 r.	2017 r.
Odsetek czynów karalnych popełnionych przez osoby niepełnoletnie (osoby i %, KPP w Elku)	1,87%	1,77%	1,42%
Powierzchnia zagospodarowanych/zmodernizowanych przestrzeni publicznych (place, parki, skwery, podwórka itp.) – Urząd Miasta Elk, Urząd Gminy Elk	5 027 m ² (0,5 ha)	10 974 m ² (1,1 ha)	17 793,9 m ² (1,8 ha)
Liczba osób świadczących usługi wspierające animację lokalną (animatoryzy lokalni, streetworkerzy itp.) (osoby, Urząd Miasta Elk, Urząd Gminy Elk)	5	5	25
Liczba osób z MOF Elk objętych wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (osoby, Urząd Miasta Elk, Urząd Gminy Elk, PCPR)	75	170	2 839
Liczba osób niepełnosprawnych z MOF Elk objętych wsparciem w ramach projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (osoby, Urząd Miasta Elk, Urząd Gminy Elk, PCPR)	31	8	83
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej (gospodarstwa, BDL GUS)	2 401	2 236	2 040 ⁶

W okresie sprawozdawczym w MOF Elk popełniono 1 335 **przestępstw**, z czego sprawcami 19 z nich były osoby nieletnie. Od 3 lat następuje spadek liczby czynów nielegalnych, popełnianych przez osoby niepełnoletnie. Wskaźnik wykrywalności przestępstw (liczony dla całego powiatu elckiego) wyniósł 79,52%.

Wykres 13 Wskaźnik wykrywalności przestępstw w powiecie elckim (źródło: KPP w Elku, KWP w Olsztynie).

⁶ Dane mają charakter szacunkowy (informacje z GOPS i MOPS). Dane wg metodologii GUS nie zostały jeszcze opublikowane.

Jedną z przyczyn zmniejszenia przestępczości wśród ludzi młodych jest stale prowadzona i rozwijana praca metodą **streetworkingu**, aktywizująca dzieci i młodzież do konstruktywnego spędzania czasu wolnego. W ubiegłym roku, w Elku, pracę na elckich ulicach i podwórkach prowadziło 25 osób. 18 z nich realizowało działania w ramach 2 projektów dofinansowanych z UE. Dzięki współpracy z mieszkańcami danego obszaru zaplanowano i przeprowadzono 14 mini-projektów – niewielkich inwestycji/inicjatyw, poprawiających jakość życia lokalnych społeczności.

Rysunek 3 Zdjęcia z mini-projektów w ramach Modelowej Szkoły Animatorów i Pedagogów Społecznych (fot. Urząd Miasta Eku).

W 2017 r. odnowiono prawie 2 ha **terenów publicznych**. W Elku działania koncentrowały się głównie wokół zagospodarowania podwórek obszaru rewitalizacji oraz budowy 4 parków. Z kolei w Gminie Elk zbudowano nową świetlicę w Ruskiej Wsi wraz z zagospodarowaniem terenu wokół. Świetlica będzie miejscem spotkań, zajęć tematycznych, zabaw i integracji mieszkańców. Obok budynku znajduje się siłownia zewnętrzna i plac zabaw.

W MOF Elk wsparciem na rzecz **przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu** objęto 2,8 tys. osób, w tym 83 osób niepełnosprawnych. Niemal 1,5 tys. osób zostało objętych projektem „Miasto Elk – razem dla bezpieczeństwa”, który otrzymał wsparcie finansowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Projekt zakłada kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci, młodzieży, osób uwikłanych w przemoc, jak również przedstawicieli służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podejmowano tematykę dot. edukacji dla bezpieczeństwa m.in. z zakresu cyberprzestrzeni, ruchu drogowego, szkodliwości substancji psychoaktywnych, przemocy rówieśniczej i tolerancji czy też ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzwiskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz złym traktowaniem. Z kolei w projektach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyło 358 osób z terenu Miasta i Gminy Elk.

Ubiegły rok cechował się małą liczbą projektów społecznych, które otrzymały dofinansowanie z funduszy unijnych, w tym z instrumentu ZIT bis Elk. Większość inicjatyw to projekty socjalne. Wynikało to przede wszystkim z konieczności przygotowania, w pierwszej kolejności,

odpowiedniej infrastruktury, w której następnie będą realizowane działania „miękkie”. W 2017 r. trwały prace adaptacyjne w budynku przy ul. Kościuszki 27B (Elckie Centrum Rewitalizacji Społecznej) oraz w budynku MOPS, a dofinansowanie otrzymała modernizacja siedziby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Dodatkowo projekty, które ubiegały się w 2017 r. o dofinansowanie ze środków ZIT bis Elk nie zostały zakwalifikowane do objęcia wsparciem, albo trwała ich ocena (rozstrzygnięcie w 2018 r.). Wydaje się, że projekty społeczne będą w największej mierze realizowane w latach 2018-2020.

Cel strategiczny 5

WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

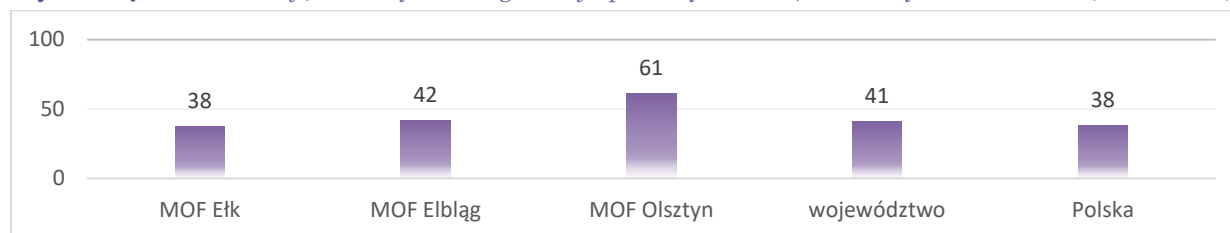
WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców (BDL GUS)	35	36	38
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (podmioty gospodarcze, BDL GUS)	9,5	9,5	9,7
Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (% , BDL GUS)	11,7%	14,0%	GUS nie opublikował jeszcze danych dla tego wskaźnika
Liczba kierunków kształcenia zawodowego (szt. Starostwo Powiatowe)	38	29	29
Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy (osoby, Powiatowy Urząd Pracy w Elku)	4 057	3 735	3 417
Liczba osób długotrwale bezrobotnych (osoby, Powiatowy Urząd Pracy)	2 516	2 313	1 826
Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje (osoby, Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk, Starostwo Powiatowe)	1 068	1 009	1 092
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (% , Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk)	69,74%	69,48%	83,81%
Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej/wyniki egzaminu z matematyki na zakończenie szkoły podstawowej (% , OKE w Łomży) ⁷	Miasto Elk – 48,5% Gmina Elk – 44,5%	Miasto Elk – 48,0% Gmina Elk – 44,0%	Miasto Elk – 46,0% Gmina Elk – 45,5%
Średnie wyniki egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym (% , OKE w Łomży)	„Nowa” formuła – 62,3% „Stara” formuła – 40,0%	58,0%	55,6%

⁷ Egzamin maturalny w 2015 r. został przeprowadzony w dwóch formułach. Absolwenci techników przystąpili do egzaminu w formule obowiązującej w 2014 roku, natomiast absolwenci liceów ogólnokształcących przystąpili do egzaminu w nowej formule, obowiązującej od 2015 roku.

WSKAŹNIK	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk, Starostwo Powiatowe)	2 194	2 368	1 485
Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej (szt., BDL GUS)	300 681	300 485	299 738
Liczba projektów z zakresu profilaktyki zdrowia (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk, Pro-Medica; Szpital Wojskowy)	10	48	59
Liczba funkcjonujących rozwiązań z zakresu e-usług (szt., Urząd Miasta Elku, Urząd Gminy Elk).	58	60	42

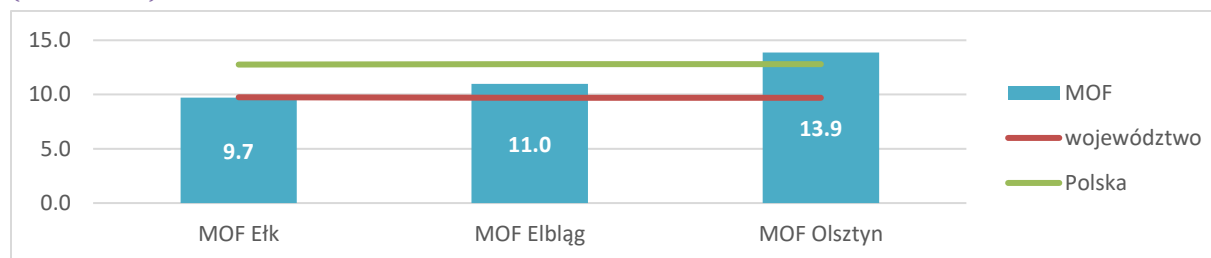
Liczba **fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych** na 10 tys. mieszkańców MOF Elk wzrosła i wynosi 38 – jest to poziom średniej krajowej. W MOF Elk są 274 takie podmioty. Pozostałe MOF-y mają wyższą wartość analizowanego wskaźnika.

Wykres 14 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w 2017 r. na 10 tys. mieszkańców (źródło: GUS).

Przedsiębiorczość mieszkańców obszaru funkcjonalnego Elku, mierzona liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym, jest na poziomie średniej wojewódzkiej (9,7). W rozbiciu na poszczególne gminy wszystkich miejskich obszarów funkcjonalnych na Warmii i Mazurach, powyższy wskaźnik dla Elku i Gminy Elk jest jednym z najniższych. Najlepsze wyniki osiągają podolsztyńskie gminy Gietrzwałd (16,6), Stawiguda (16,9) i Purda (18,7).

Wykres 15 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w 2017 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (źródło: GUS).

Osoby długotrwale bezrobotne⁸ stanowiły najliczniejszą grupę osób pozostających bez pracy w MOF Elk - 54,01%. Należy jednak zwrócić uwagę, że w stosunku do roku 2016 ich liczba spała o prawie pół

⁸ Bezrobotny długotrwale oznacza bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

tysiąca. Tendencja spadkowa utrzymuje się od kilku lat. Długotrwale bezrobotni to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w wieku 25-34 lat.

W omawianym okresie z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy wyłączono 3,4 tys. osób. Zasadnicze przyczyny wyłączenia z ewidencji to:

- podjęcie pracy (ponad połowa przypadków),
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy,
- dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego,
- rozpoczęcie stażu.

Pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia niemal 4,2 tys. miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy (o 21% więcej wobec 2016 r.). Najwięcej ofert wpłynęło dla następujących grup zawodowych:

- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy,
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń,
- pracownicy przy pracach prostych,
- pracownicy biurowi.

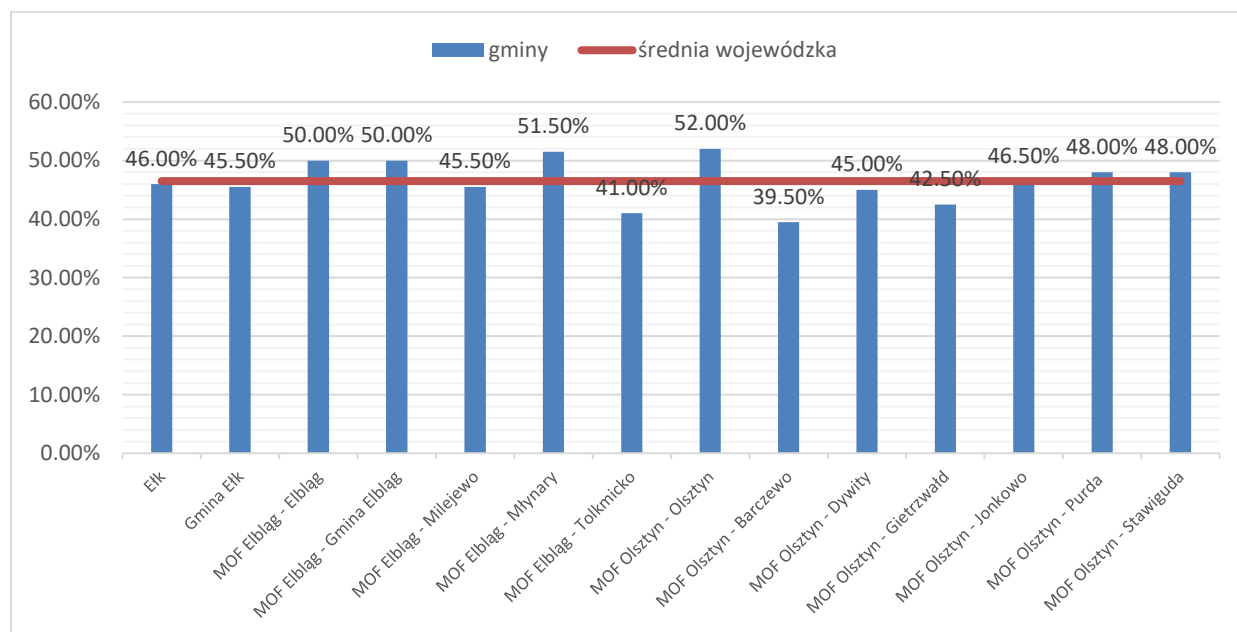
Powiatowy Urząd Pracy w Elku w realizuje zadania związane z **podejmowaniem przez cudzoziemców pracy** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Urząd rejestruje oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom. W ostatnim czasie odnotowuje się dynamiczny wzrost rejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi, które w większości dotyczą obywateli Ukrainy. Ponadto wzrasta liczba składanych ofert pracy w celu zyskania informacji od starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy (działania te także ukierunkowane są na zatrudnienie cudzoziemców). Oferty pracy zawierają stawiane przez pracodawców wymagania, których zarejestrowani w tym Urzędzie bezrobotni nie spełniają. Głównie dotyczą one wykształcenia, wieloletniego doświadczenia zawodowego oraz znajomości języków obcych.

Tabela 4 Zawody deficytowe w powiecie elckim – prognoza na 2018 r. (źródło: PUP w Elku).

cieśle i stolarze budowlani	dekarze i blacharze budowlani	kierowcy autobusów	krawcy i pracownicy produkcji odzieży	kucharze
masarze i przetwórcy ryb	mechanicy maszyn i urządzeń	mechanicy pojazdów samochodowych	murarze i tynkarze	nauczyciele przedszkoli
operatorzy obrabiarek skrawających	pomoce kuchenne	robotnicy budowlani	spawacze	sprzedawcy i kasjerzy

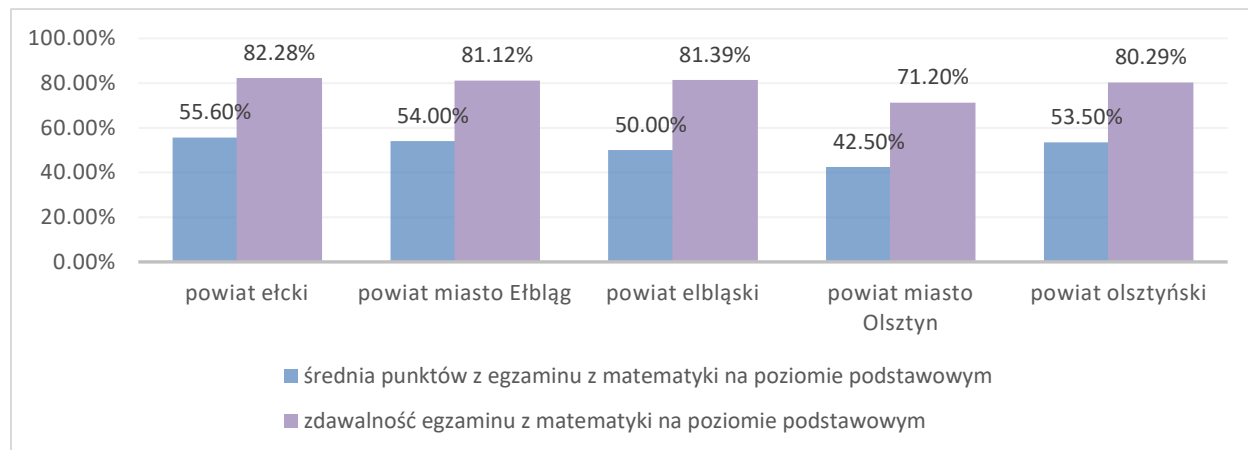
Wyniki osiągnięte przez gimnazjalistów z MOF Elk z egzaminu z matematyki i przedmiotów przyrodniczych były nieco poniżej średniej wojewódzkiej. W MOF Elbląga 3 z 5 gmin osiągnęły co najmniej 50% wynik. Zdecydowanie najlepsze rezultaty uzyskali gimnazjaliści z Olsztyna.

Wykres 16 Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematycznej i przyrodniczej w 2017 r. (źródło: OKE w Łomży).

Do **egzaminu maturalnego** w MOF Elk przystąpiło łącznie 694 uczniów. Średni wynik z matematyki na poziomie podstawowym wyniósł 55,6% i był o 2,4 punktu procentowego niższy niż w 2016 r. Widoczne były duże dysproporcje pomiędzy poszczególnymi szkołami. W najlepszej szkole średniej uczniowie uzyskali średnio 77,9%, a w najgorszej 20,8%. Maturzyści z elckich liceów osiągnęli najlepszy wynik z egzaminu z matematyki na poziomie podstawowym, na tle miejskich obszarów funkcjonalnych Olsztyna i Elbląga. Elckie szkoły średnie miały również największą zdawalność – 82,28% uczniów uzyskało co najmniej 30% wymaganych punktów decydujących o zdaniu ww. egzaminu.

Wykres 17 Średni wynik i zdawalność z egzaminu maturalnego z matematyki poziom podstawowy w „nowej” formule w 2017 r. (źródło: OKE w Łomży).

Samorządy od września 2017 r. mają obowiązek zagwarantowania **wychowania przedszkolnego** dla 3-letnich dzieci. Do tej pory takie prawo miały dzieci od 4. roku życia. Oznacza to, że organ prowadzący musi zapewnić miejsce w przedszkolu albo innej formie wychowania przedszkolnego dla każdego dziecka od 3. roku życia, którego rodzice złożą wniosek o przyjęcie dziecka do przedszkola. W związku z tym wyraźnie zwiększył się odsetek dzieci z MOF Elk, objętych wychowaniem przedszkolnym, do poziomu prawie 84%.

Zauważalne jest silne zaangażowanie samorządów w **ochronę zdrowia**. W Elku i Gminie Elk zrealizowano 59 inicjatyw z zakresu profilaktyki zdrowia. Gmina Elk otworzyła w Elku przychodnię, w której można skorzystać z 4 poradni: kardiologicznej, ginekologiczno-położniczej, neurologicznej, a także pulmonologicznej. W ubiegłym roku w obu gminach obszaru funkcjonalnego udzielono niemal 300 tysięcy porad medycznych.

W najbliższym czasie w ofercie samorządów MOF Elk znajdzie się 25 nowych **e-usług**. Obie gminy pozyskały na ten cel dofinansowanie unijne. Dodatkowo wprowadzony będzie w Urzędzie Gminy Elk System Elektronicznego Obiegu Dokumentów. Natomiast w magistracie do wdrożenia planowanych usług konieczna będzie modernizacja i doposażenie posiadanej infrastruktury (system bezpieczeństwa sieciowego, platforma serwerowa, modernizacja serwerowni). Warto dodać, że podobne działania będzie realizował Powiat Elcki. Wkrótce więc mieszkańcy MOF Elk będą mieli dużo większe możliwości załatwiania spraw bez wizyty w urzędach.

Wdrażanie instrumentu ZIT bis w 2017 r.

W 2017 r. miały miejsce nabory wniosków o dofinansowanie we wszystkich działaniach/poddziałaniach instrumentu ZIT bis Elk Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Dofinansowanie otrzymało 10 projektów. Łączna wartość przyznanego wsparcia unijnego wyniosła niemal 25 mln zł.

Działania ZIT	Ogłoszone nabory	Liczba złożonych wniosków	Liczba projektów z przyznanym dofinansowaniem	Kwota przyznanego dofinansowania
4.4.3 Poprawa mobilności miejskiej w miejskim obszarze funkcjonalnym Elku – ZIT bis	Grudzień 2016 r. (rozstrzygnięty)	2	2	12,61 mln zł
	Listopad 2017 r. (rozstrzygnięcie w 2018 r.)			
6.1.3 Instytucje kultury – ZIT bis	Styczeń 2017 r.	1	0	-
	Listopad 2017 r.	1	1	6,00 mln zł
	Grudzień 2017 r.	1	1	0,46 mln zł
7.2.3 Infrastruktura drogowa w miejskim obszarze funkcjonalnym Elku – ZIT bis	Grudzień 2017 r.	0	0	-
8.3. Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Elku – ZIT bis	Maj 2017 r.	2	2	3,09 mln zł
11.1.3 Usługi skierowane do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym przez podmioty integracji społecznej - projekt ZIT Elk	Maj 2017 r.	4	1	0,95 mln zł
	Grudzień 2017 r. (rewitalizacyjny)	1	1	0,68 mln zł

11.2.5 Lokalne działania integracyjne społeczności - projekt ZIT Ełk	Marzec 2017 r.	3	0	-
	Październik 2017 r. (rewitalizacyjny)	4	2	1,19 mln zł
	Listopad 2017 r.	2	0	-

W ubiegłym roku ogłoszono również konkurs w Poddziałaniu 4.4.3 Poprawa mobilności miejskiej w miejskim obszarze funkcjonalnym Ełku –ZIT bis. Termin składania wniosków ustalono na początek kwietnia 2018 r., w związku z czym jego wyniki zostaną uwzględnione w kolejnym sprawozdaniu.